

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Nuomonė Nr. 7/2015

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą ir 322 straipsnio 2 dalį)

dėl Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti.

TURINYS

	Dalis
Įvadas	1 - 4
Bendrosios pastabos	5
Specialios pastabos	6 - 23
PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių mėnesinių dvyliktųjų dalių mokėjimo atkėlimas į priekį	6 - 8
PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių kasmetinių patikslinimų supaprastinimas	9 - 11
Apribojimo dėl BNPj duomenų teikimo iki ketvirtųjų metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, nukėlimas	12 - 14
Delspinigių už pavėluotą sumų teikimą pakeitimai	15 - 17
Valstybių narių atleidimas nuo finansinės atsakomybės tais atvejais, kai įskaitymas į sąskaitas arba pranešimas apie skolą muitinei pagal muitų teisės aktus atidedamas, kad nebūtų pakenkta baudžiamųjų veikų tyrimams	18 - 20
Ribos, kurią pasiekus reikia pranešti apie neatgautinas sumas, padidinimas	21 - 23
Išvada	24

EUROPOS SAJUNGOS AUDITO RŪMAI,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą ir 322 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdami į 2015 m. rugsėjo 22 d. Audito Rūmų gautą Tarybos prašymą parengti nuomonę dėl minėto pasiūlymo,

atsižvelgdami į ankstesnes Audito Rūmų nuomones dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos²,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

IVADAS

1. 2015 m. rugsėjo 14 d. Komisija priėmė Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014³ dėl tradicinių, PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti, pasiūlymą.
2. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 pakeis Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000⁴ ir įsigalios tą pačią dieną, kaip Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas⁵, po to,

¹ COM(2015) 447 galutinis, 2015 m. rugsėjo 14 d.

² Nuomonės Nr. 7/2014 (OL C 459, 2014 12 19, p. 1), Nr. 2/2012 (OL C 112, 2012 4 18, p. 1), Nr. 2/2008 (OL C 192, 2008 7 29, p. 1), Nr. 2/2006 (OL C 203, 2006 8 25, p. 50), Nr. 4/2005 (OL C 167, 2005 7 7, p. 1) ir Nr. 7/2003 (OL C 318, 2003 12 30, p. 1).

³ 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 dėl tradicinių, PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių teikimo metodų ir tvarkos ir dėl priemonių, skirtų grynujų pinigų poreikiui patenkinti (OL L 168, 2014 6 7, p. 39).

⁴ 2000 m. gegužės 22 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantis Sprendimą 2007/436/EB, Euratomas dėl Europos Bendrijų nuosavų išteklių sistemos (OL L 130, 2000 5 31, p. 1), su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1377/2014 (OL L 367, 2014 12 23, p. 14).

kai jį patvirtins visos valstybės narės pagal savo atitinkamus konstitucinius reikalavimus⁶. Todėl pasiūlyti pakeitimai nėra susiję su šiuo metu galiojančiomis taisyklėmis arba nedaro joms poveikio.

3. Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 nustato nuosavų išteklių teikimo taisykles (įskaitant teikimo laiką ir patikslinimus, delspinigius už pavėluotą sumų teikimą ir neatgautinas sumas) ir priemones, skirtas Komisijos grynųjų pinigų poreikiui patenkinti. Į jį taip pat įtrauktos kitos praktinės nuostatos, susijusios su patvirtinamųjų dokumentų saugojimu valstybėse narėse, administraciniu bendradarbiavimu valstybių narių teikiamos informacijos klausimais ir su nuosavais ištekliais susijusių sąskaitų saugojimo valstybėse narėse taisyklėmis.

4. Svarbiausi Komisijos pasiūlyti pakeitimai yra šie:

- PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių mėnesinių dvyliktųjų dalių mokėjimo atkėlimas į priekį;
- PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių kasmetinių patikslinimų supaprastinimas;
- apribojimo dėl BNPj duomenų teikimo iki ketvirtųjų metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, nukėlimas;
- delspinigių už pavėluotą sumų teikimą pakeitimai;
- valstybių narių atleidimas nuo finansinės atsakomybės tais atvejais, kai įskaitymas į sąskaitas arba pranešimas apie skolą muitinei pagal muitų teisės aktus atidedamas, kad nebūtų pakenkta baudžiamųjų veikų tyrimams;
- ribos, kurią pasiekus reikia pranešti apie neatgautinas sumas, padidinimas.

⁵ 2014 m. gegužės 26 d. Tarybos sprendimas 2014/335/ES, Euratomas dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos (OL L 168, 2014 6 7, p. 105).

⁶ Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas ir Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 bus taikomi atgaline data nuo 2014 m. sausio 1 d.

BENDROSIOS PASTABOS

5. Savo nuomonėse Nr. 7/2014, Nr. 2/2012, Nr. 2/2008 ir Nr. 2/2006 Audito Rūmai išreiškė susirūpinimą dėl nuosavų išteklių sistemos, skirtos finansuoti ES biudžetą, sudėtingumo ir nepakankamo skaidrumo. Siūlomi pakeitimai esamos sistemos reikšmingai nepakeičia; jie susiję tik su reikalaujamų sumų teikimo proceso elementais. Kai kurie siūlomi pakeitimai gali tenkinti Komisijos poreikius, susijusius su likvidumu ir pinigų valdymu. Audito Rūmai taip pat pažymi, kad kai kurie siūlomi pakeitimai yra susiję su klausimais, kuriuos Audito Rūmai jau kėlė savo ankstesnėse nuomonėse, metinėse ataskaitose ir specialiosiose ataskaitose.

SPECIALIOS PASTABOS

PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių mėnesinių dvyliktųjų dalių mokėjimo atkėlimas į priekį

6. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 Komisija gali paprašyti valstybių narių pirmąjį metų ketvirtį atkelti vienu ar dviem mėnesiais į priekį PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių mėnesines dvyliktąsias dalis. Praktiškai tai reiškia, kad per pirmąjį ketvirtį Komisija gali atkelti į priekį dvi dvyliktąsias dalis. Komisija praneša valstybėms narėms iš anksto, ne vėliau kaip likus dviem savaitėms iki reikalavimo sumokėti atitinkamą sumą.

7. Komisija siūlo padidinti nuo dviejų iki trijų dvyliktųjų sumą, kurią galima perkelti į priekį, ir pratęsti laikotarpį nuo pirmojo ketvirčio iki pirmųjų šešių finansinių metų mėnesių. Dviejų savaitių pranešimo valstybėms narėms terminas išlieka tas pats. Praktiškai Komisija bet kuriuo metu per pirmuosius šešis finansinių metų mėnesius galės atkelti į priekį tris dvyliktąsias, su ne trumpesniu kaip dviejų savaitių pranešimo valstybėms narėms terminu.

8. Audito Rūmai mano, kad Komisija turėtų turėti galimybę prašyti pinigų, reikalingų finansuoti mokėjimo prašymus laiku. Tačiau, kadangi tokie prašymai gali sukelti likvidumo problemų valstybėse narėse, Komisija turėtų sukurti sistemą, leidžiančią geriau planuoti jos grynųjų pinigų poreikius ir pratęsti minimalų pranešimo apie papildomus dvyliktųjų dalių prašymus terminą.

PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių kasmetinių patikslinimų supaprastinimas

9. Pagal Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 10 straipsnį PVM ir BNPj pagrįstų nuosavų išteklių patikslinimas⁷ atliekamas kiekvienų metų gruodžio mėnesio pirmąją darbo dieną. Šie patikslinimai kiekvienais metais skiriasi ir gali būti teigiami (valstybės narės turi atlikti papildomus mokėjimus) arba neigiami (valstybėms narėms grąžintinos sumos). Dėl šių patikslinimų gali susidaryti labai didelės sumos. Todėl Taryba priėmė Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1377/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 1150/2000, pagal kurį valstybėms narėms suteikiama galimybė esant išskirtinėms aplinkybėms (atgaline data, nuo 2014 m. lapkričio 30 d.), patikslintas sumas pateikti iki kitų metų rugsėjo mėnesio pirmosios darbo dienos. Savo nuomonėje Nr. 7/2014 Audito Rūmai pažymėjo, kad šie pakeitimai gali padidinti nuosavų išteklių sistemos sudėtingumą.

10. Pagal šį pasiūlymą Komisija apskaičiuos PVM ir BNPj patikslinimus⁸ ir apie tikslias galutines sumas oficialiai praneš valstybėms narėms n+1 metų sausio mėnesį. Kartu Komisija pateiks apskaičiavimą, pagal kurį bendra patikslinimų suma perskirstoma valstybėms narėms atsižvelgiant į jų BNPj dalį visų valstybių narių BNPj n+1 metų biudžete.

11. Pagal šį pasiūlymą nereikalingas taisomasis biudžetas ir Komisija sumažina valstybių narių pinigų prašymų išmokėti su patikslinimais susijusias sumas poveiki⁹. Ji taip pat pratęsia laikotarpį tarp pranešimo datos (iki vasario 1 d.) ir termino, kai valstybės narės privalo pateikti sumas (birželio 1 d.), taip sumažindama neaiškumą dėl biudžeto ir likvidumo

⁷ Kiekvienais metais valstybės narės turi atnaujinti tų metų, kuriems dar bus būdingi pokyčiai (t. y. ketverių metų) BNPj ir PVM duomenis arba išnagrinėti tuos punktus, kuriems yra taikoma išlyga. Komisija naudoja šią informaciją perskaičiuodama ankstesnių metų valstybių narių PVM ir BNPj įnašus.

⁸ Remdamasi n-1 metų ir ankstesnių metų PVM ir BNPj duomenimis, kuriuos valstybės narės pateikė Komisijai n metais vadovaudamasi 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EEB, Euratomas) Nr. 1553/89 dėl galutinių vienodų nuosavų išteklių, kaupiamų iš pridėtinės vertės mokesčio, surinkimo priemonių 7 straipsnio 1 dalimi (OL L 155, 1989 6 7, p. 9) ir 2003 m. liepos 15 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 dėl bendrųjų nacionalinių pajamų rinkos kainomis suderinimo (BNPj reglamento) 2 straipsnio 2 dalimi (OL L 181, 2003 7 19, p. 1).

⁹ Komisijos biudžetas ir finansinės ataskaitos nepatirs jokio poveikio. Valstybėms narėms tereikės sumokėti (arba gauti) sumas, apskaičiuotas atsižvelgiant į atitinkamą jų BNPj dalį.

valstybėse narėse. Audito Rūmų nuomone, šis pasiūlymas yra svarbus žingsnis paprastinant nuosavų išteklių sistemą.

Apribojimo dėl BNPj duomenų teikimo iki ketvirtųjų metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, nukėlimas

12. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 į BNPj pakeitimus galima atsižvelgti tik iki ketvirtųjų metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, rugsėjo 30 d.

13. Komisija siūlo pratęsti šį terminą iki ketvirtųjų metų, einančių po atitinkamų finansinių metų, lapkričio 30 d.

14. Kadangi BNPj duomenis valstybės narės teikia rugsėjo 22 d.¹⁰, Komisija gali neturėti pakankamai laiko juos įvertinti iki pasibaigiant jiems nustatytam terminui. Todėl Audito Rūmai siūlomą pratęsimą vertina palankiai.

Delspinigių už pavėluotą sumų teikimą pakeitimai

15. Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 nustatytas pagrindinės delspinigių normos – Europos Centrinio Banko arba ne euro zonos šalies centrinio banko pagrindinės refinansavimo normos – fiksuotas padidinimas 2 procentiniais punktais ir padidinimas 0,25 procentinio punkto už kiekvieną vėlavimo mėnesį. Ši norma yra taikoma visam vėlavimo laikotarpiui (nuo privalomos dienos iki dienos, kai suma yra galutinai suma įskaitoma į Komisijos sąskaitas).

16. Komisijos pasiūlyme 2 procentinių punktų delspinigius padidina iki 3,5 procentinio punkto, tuo tarpu mėnesinis 0,25 procentinio punkto padidėjimas nekeičiamas. Be to, jame siūloma bendrą padidinimų dydį apriboti 20 procentinių punktų.

17. Audito Rūmai mano, kad turėtų būti siekiama pusiausvyros tarp paskatos valstybėms narėms laikytis savo mokėjimo įsipareigojimų ir proporcingumo principo taikant delspinigius

¹⁰ Žr. Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1287/2003 2 straipsnio 2 dalį.

už pavėluotą sumų teikimą. Todėl Audito Rūmai palankiai vertina pasiūlymą taikyti maksimalų delpinigių normos padidėjimą.

Valstybių narių atleidimas nuo finansinės atsakomybės tais atvejais, kai įskaitymas į sąskaitas arba pranešimas apie skolą muitinei pagal muitų teisės aktus atidedamas, kad nebūtų pakenkta baudžiamųjų veikų tyrimams

18. Pagal Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 13 straipsnio 2 dalį valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos perduoti Komisijai sumas, atitinkančias nustatytas Sąjungai priklausančių tradicinių nuosavų išteklių sumas, kurios tampa neatgautinomis dėl i) *force majeure* priežasčių arba ii) kitų priežasčių, kurių negalima joms priskirti.

19. Komisija siūlo pridėti papildomą dalį, pagal kurią taip pat ir valstybės narės bus atleistos nuo prievolės teikti jai sumas aplinkybėmis, kai sumos įskaitymas į sąskaitas atidedamas arba kai reikalingas pranešimas apie skolą, kad nebūtų pakenkta baudžiamosios veikos tyrimams. Šis atleidimas galimas tik tuomet, kai laikomasi trijų sąlygų¹¹.

20. Audito Rūmų nuomone, šis papildymas atitinka panašią nuorodą Sąjungos muitinės kodekse¹² ir gali sudaryti valstybėms narėms galimybę geriau saugoti ES finansinius interesus. Tačiau lieka nesuderinta valstybių narių baudžiamosios veikos (taigi ir baudžiamųjų veikų tyrimo) apibrėžtis. Be to, Audito Rūmai mano, kad siūlomos sąlygos palieka pernelyg daug vietos interpretacijoms.

¹¹ Šios sąlygos yra:

- a) baudžiamųjų veikų tyrimai pateisinami tuo, kad taip saugomi Sąjungos finansiniai interesai;
- b) baudžiamųjų veikų tyrimai atliekami kruopščiai;
- c) nacionaliniams muitams ir mokesčiams netaikomos palankesnės sąlygos negu neatgautinoms Sąjungai priklausančių tradicinių nuosavų išteklių sumoms.

¹² Žr. 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, 102 straipsnio 3 dalį ir 105 straipsnio 6 dalį (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

Ribos, kurių pasiekus reikia pranešti apie neatgautinas sumas, padidinimas

21. Pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 valstybės narės teikia Komisijai ataskaitą, kurioje pateikiama informacija apie atvejus, kai laikomos nesusigrąžinamomis 50 000 eurų viršijančių nustatytų teisių į išmokas sumos¹³.

22. Komisija, siekdama sumažinti administracinę naštą savo tarnyboms ir valstybėms narėms, siūlo padvigubinti šią ribinę sumą iki 100 000 eurų.

23. Audito Rūmai palankiai vertina šį pakeitimą ir pažymi, kad ribinė suma nebuvo keičiama nuo 2004 m.¹⁴ Komisija apskaičiavo naują ribinę sumą remdamasi istoriniais duomenimis, siekdama sumažinti administracinę naštą, tuo pat metu be reikalo nepanaikinant mokėtinų sumų. Taip pat Audito Rūmai pažymi, kad kai kuriuos atvejus Komisija dar gali įvertinti atlikdama metinius patikrinimus valstybėse narėse.

IŠVADA

24. Siūlomi Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 pakeitimai turėtų pagerinti dabartines nuosavų išteklių sumų teikimo procedūras.

¹³ Čia turimos omenyje sąskaitose rezervuotos sumos, kurios nurašomos iš tradicinių nuosavų išteklių kaip nesusigrąžinamos. Šiuos atvejus Komisija nagrinėja ir įvertina, ar galima taikyti Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 609/2014 13 straipsnio 2 dalies sąlygas, pagal kurias valstybės narės atleidžiamos nuo prievolės teikti Komisijai atitinkamas sumas.

¹⁴ Žr. 2004 m. lapkričio 16 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2028/2004, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000, įgyvendinantį Sprendimą 94/728/EB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos, 1 straipsnio 13 dalį (OL L 352, 2004 11 27, p. 1).

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Milan Martin CVIKL, 2015 m. lapkričio 11 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA